

Protokoll

Kommunstyrelsen

2025-03-11

KS § 38

Remiss av DS 2024:30 En lag om insatser inom socialtjänsten till vårdnadshavare, barn och unga när samtycke saknas

Dnr 2024/417.KS

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att avge yttrande i enlighet med vad som framgår av protokollet nedan.

Bakgrund och sammanfattning

Socialdepartementet har berett Markaryds kommun möjlighet att, senast den 17 mars 2025, inkomma med yttrande över departementsskrivelsen "En lag om insatser enligt socialtjänsten till vårdnadshavare, barn och unga när samtycke saknas" (Ds 2024:30).

Utredaren har bland annat haft i uppdrag att föreslå en ordning som ger möjlighet för nämnden att besluta om dels öppna insatser utan samtycke till vårdnadshavare, dels krav riktade mot barn och unga liknande sådana som förekommer i Danmark.

Markaryds kommun avger följande yttrande:

Det har länge funnits ett generellt behov av ett mellansteg mellan SoL/frivillighet och LVU/tvång för att kunna nå familjer som tackar nej till våra frivilliga insatser. Att 40 % av våra familjer tackar nej till insatser gör att vi missar att hjälpa många barn och unga samt deras familjer på ett tidigt stadium, där vi vet vi kan göra störst skillnad. Vi ser alltför ofta barn som utreds gång efter annan men där vårdnadshavarna vägrar insats och barnens lidande ökar sakteliga år efter år innan LVU-kriterier är uppnådda och då har barnen ofta fått egna bekymmer. Markaryds kommun anser över lag att förslagen är bra och ger socialtjänsten fler verktyg att arbeta förebyggande och i ett tidigt skede bryta en destruktiv utveckling för barnet eller ungdomen. Det finns både positiva och lite mer utmanande effekter på lagförslaget.

Markaryds kommun ser en positivt på:

- Att föräldrar ska kunna erbjudas tillfällig föräldrapenning för deltagande i öppenvårdsinsatser (oavsett SoL eller LIV). Detta kan bidra till en ökad motivation och möjlighet till deltagande i insatser.

- Möjligheten till särskilda föreskrifter mot vite kring tex deltagande i öppenvårdsbehandling för föräldrar och fritidsaktiviteter för ungdomar.
- Att ingripande åtgärder tidigare i barns liv förhoppningsvis kan leda till minskat lidande och lägre samhällskostnader.

Markaryds kommun ser följande utmaningar med förslaget:

- Socialtjänsten lider av en tillitsbrist hos befolkningen, att ge socialtjänsten fler befogenheter till repressiva åtgärder kan förstärka den.
- Det är svårt att tvinga fram en förändring om motivation saknas, kanske får man snarare se lagen som en möjlighet att tvinga på samtal som i sig kan vara motivationshöjande.
- Markaryds kommun är skeptiska till att det ska åligga socialtjänsten att rörelsebegränsa ungdomar med elektronisk fotboja. Det finns en risk att det uppfattas som straff snarare än skydd utan föregående rättsprövning. Å andra sidan kan det jämföras med det mer ingripande LVU som också ska vara skydd men ibland uppfattas som straff.
- Möjligheten för socialtjänsten att kalla till samtal om föreskrifterna inte efterlevs känns lite överflödig. Insatserna ska ju följas upp och det görs såklart via samtal. Det känns inte som det finns behov av att lagstifta om ytterligare korrigeringar samtal.
- Socialtjänsten behöver inte fler tvingande åtgärder såsom allvarsamtal. Motsvarigheten finns redan i förhandsbedömningar och socialtjänsten behöver själva få prioritera sitt arbete, inte få fler detaljstyrda direktiv uppifrån om vi vill att socialsekreterares status ska höjas.

Markaryds kommun kan se att lagförslaget innebär både fördelar och nackdelar för verksamheten. Det finns dock behov av ett mellansteg mellan frivillighet och tvingande lagstiftning, varför ett balanserat lagförslag i den riktningen förhoppningsvis skulle innebära färre placeringar utanför hemmet som vi vet medför många andra risker. Det är väl belagt att tidiga och träffsäkra insatser i öppna former är viktiga för att förebygga att barn och unga utvecklas ogynnsamt och för att förhindra att destruktiva beteenden befästs och blir långvariga.

Då förslagen, om de genomförs, innebär nya uppgifter för kommunerna utgår Markaryds kommun från att finansieringsprincipen kommer att gälla fullt ut.

Beslutsunderlag

Beslut KSAU § 32, 2025-03-04

E-postmeddelande: Remiss av DS 2024:30 En lag om insatser inom socialtjänsten till vårdnadshavare, barn och unga när samtycke saknas - DL 17 mars 2025, 2024-11-18

Remissmissiv Ds 2024_30 PDF, 2024-11-18

Sammanfattning av DS 2024:30 En lag om insatser inom socialtjänsten till vårdnadshavare, barn och unga när samtycke saknas, 2024-11-18

Beslut AVN § 19, 2025-01-23

Yttrande över Remiss av DS 2024:30 En lag om insatser inom socialtjänsten till vårdnadshavare, barn och unga när samtycke saknas, 2024-12-30

Förslag till yttrande över ”En lag om insatser enligt socialtjänsten till vårdnadshavare, barn och unga när samtycke saknas (Ds 2024:30)”, 2025-03-02

Beslutet expedieras till:

s.remissvar@regeringskansliet.se

med kopia till s.sof@regeringskansliet.se

Ange diarienummer S2024/02012 och remissinstansens namn

Tf, förvaltningschef arbete- och välfärdsnämnden

Arbete- och välfärdsnämnden